

Jeden problematický titul z oblasti vězeňství a potřeba postpenitenciární kategoriální pastorace

Jiří Rajmund Tretera

Dostal se nám do rukou paperback **JAK PŘEŽÍT KRIMINÁL** aneb **jak žít mezi vlky**, jehož autor se jmenuje *Jiří Otakar* a který vydal zapsaný spolek Pendulum v Praze roku 2015. Kniha nás velice zaujala jako vhled do současného vězeňského života napsaný autorem jistě dobře informovaným, neboť sám patřil mezi odsouzené a o svých zážitcích z vězení dnešních dob vypráví.

Jedním z autorových záměrů je vysvětlit trestancům, kteří se do vězení dostanou, jak jednat, aby si *oprávněná omezení i zbytečná trápení*, která je ve vězení čekají, vlastním přičiněním a nerozumným jednáním nezhoršovali. Ať v konfrontaci s aplikací vězeňského řádu úředními osobami, nebo tím, čím vším se týrají spoluvězněv navzájem. Podrobuje ostré kritice téměř všechny aktéry vězeňské služby od ředitelství věznice a vězeňské stráže až po lékaře a psychology.

Jedinou oblast, kterou chválí (na několika místech), je *duchovní služba ve věznicích*, tedy služba vězeňských kaplanů i kaplanek, a doporučuje vězňům i vězeňkyním, aby ji hojně využívali. Samozřejmě nejen ve věcech výslovně duchovních.

Jiným jeho evidentním záměrem je pokus o *prevenci recidivity*. Všimá si, že mnozí odsouzení se téměř se železnou zákonitostí do vězení zase vracejí, i když to jistě není místo nikomu příjemné. Hledá důvody zvláště v obtížné situaci, v níž se propuštění nalézají, tedy v nedostatku pomocné ruky ze strany veřejnosti. Naznačuje, že v této oblasti on sám a někteří další jedinci, zejména *Mezinárodní vězeňské společenství, z. s.*, nějakou činnost vyvíjejí. Ale je nepochybné, že je tuto činnost zapotřebí ještě podstatně rozšířit jak kvalitativně, tak co do záběru na počet propuštěných, jimž se této pomoci dostane.

Pro církev, vězeňskou správu a zákonodárce z toho plyne potřeba

1. personálně rozšířit počet vězeňských kaplanů a kaplanek, zejména těch, kteří pracují na plný úvazek,
2. posílit veškerou kategoriální pastorační církví i zapsaného spolku *Vězeňská duchovenská péče* ve věznicích,
3. vytvořit a zajistit mnohem účinnější *postpenitenciární péči* než dosud, organizovanou a smluvně zajištěnou, za účasti další skupiny odborníků z církevních kruhů, kteří by se tomu věnovali.

Na závěr *trochu kritiky* k námi právě přečtené knize. Mnozí jsme došli k těmto závěrům:

Předně: autor používá různá *vulgární* slova až příliš často. Chce se zalíbit svým vězeňským čtenářům? Nebo sám už propadá koprolálii jako chorobě? Nemohlo by toho líčení kolem vyměšování a autoerotických scén a vůbec *sexu ve vězení* být trochu méně?

Za druhé: užitečné je užívání *slangu*, který je tu a tam (zřídka) i vysvětlen (přetlumočen), ale většina čtenářů tápe a těžko si domýšlí. Tedy neměly by být slangové výrazy, které se vyskytují v knížce na každé stránce mnohonásobně, vysvětleny nejen občas a jenom některé, ale všechny (zpočátku snad i opakovaně)? Nebo přidat slovníček vězeňského slangu?

*Text je částečně převzat z periodika Společnosti pro církevní právo
Zrcadlo církve č. 1/2022/1.*